

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poš. pr. 104.Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1—Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2:25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 42.

Sreda 25. maja 1927.

Leto II.

Protiruska kapitalistična fronta?

Potovanju predsednika francoske republike in francoskega zunanjega ministra v London pripisuje evropska javnost izredno važnost. In to opravičeno. Kajti da ni šlo v tem slučaju le za navadni izlet iz živahnega Pariza v megleni London, je jasno. Opravičeno tedaj povdarja časopisje, da je ta francoski poset uradnega in vladnega Londona največji povojni politični dogodek.

Kajti čeprav so si bili Angleži in Francozi vojni zavezniki in so se skupaj borili za zmago antantne »demokracije« nad monarhistično in reakcionarno srednjo Evropo, vendar obstojajo že od nekdaj huda nasprotja in težko prikrito sovraštvo med obema državama. Patriot-ski Anglež in Francoz sta se od nekdaj gledala kot pes in mačka, kajti Angležem je močna in prospevajoča Francija ravno tako neljuba, kakor močna in prospevajoča Nemčija. Francoski finančni plutokraciji je pa požrešna in osvojevalna Anglija tudi hudo na poti, zlasti v njenem razračunavanju z Nemčijo in v njeni kolonialni ekspanziji. Če sta se torej taka dva iskrena »prijatelja« tako navdušeno objela in pozdravila ob obali Themze, morajo biti pač zelo tehtni razlogi po sredi.

Angliji ni kitajska kolobocija nič kaj všeč. Čeprav je k Kuomingsunu trenutno zmagalo desno nacionalistično krilo kitajske buržuazije, razprtij in boja proti nadležnim tujcem — zlasti Angležem — noče biti kraja. Poleg tega ribari tam zadnje ča-

se v motnem tudi Japonska, in Amerika vleče tudi na svojo stran. Treba tedaj poiskati novih zaveznikov. In ker ima tudi Francija svoje težave z Nemčijo in bi rada na tej strani delala na svojo roko, ne glede na razpoloženje Anglije, ki je v francosko-nemški spor vedno utikala svoj nos, je pač smatral tudi Briand za umestno, da se pogodi z Anglijo, to se pravi, da si obe velesili razdelita interesno sfero, podpirajoč se vzajemno v svojem plemenitem stremljenju po utrditvi evropskega ... ravnovesja in miru.

In ker je Angliji trenutno boj proti Rusiji več kot vse druge evropske bagatele, je pač rade volje koncedirala Franciji, za ceno, da jej ista pomaga v borbi proti Rusiji.

Še najbolj pravilna bo tedaj sodba, da se je v Londonu kovala in izkovala zveza kapitalističnih držav proti sovjetski Rusiji, in da bo angleško-francoski sporazum na eni strani likvidiral manjše spore med posameznimi državami in državami v Evropi — v ta red spada tudi spor z Italijo — da bo pa na drugi strani ojačil imperialistično, kapitalistično in reakcionarno protirusko fronto.

Londonski sestanek predstavlja zato predvsem novo etapo v stremljenju mednarodnega kapitalizma in imperializma po konsolidaciji svojih privilegijev — z ojačenjem reakcionarnega kurza v notranji in zunanji politiki svojih držav.

24. septembra volitve?

Glasom najnovejših vesti iz Beograda se bodo vršile volitve v narodno skupščino 24. septembra in je vlada v to svrhu že ukrenila vse potrebno. Če ostane definitivno pri tem, moramo tedaj računati s skorajšnjim razpisom volitev v narodno skupščino in z volilno borbo, ki se bo kmalu intenzivno razvila.

Meščanske stranke se že vneto

pripravljajo — toliko bolj se mora na to velevažno borbo pripraviti naše delavstvo. Združiti moramo pravočasno vse in pripraviti vse potrebno, da bo delavstvo pri teh volitvah zmagalo.

Zato pozivljamo že sedaj vse naše organizacije, da zberejo pravočasno v to svrhu vsa sredstva in vse sile.

Iz delovanja delavske zbornice.

Delavska zbornica za stanovanjske najemnike.

Kakor znano, je bivša klerikalno-radikalna vlada ukinila zaščito stanovanjskih najemnikov in je s tem storila tak reakcionaren ukrep, kakor ga do danes ni napravila niti fašistovska vlada. Nova vlada je pa menda spoznala, da bo zavladal prevelik odpor najemnikov, če se odlok bivšega ministra Gosarja takoj izvede. Kajti nova vlada je poslala na razne institucije vprašanje, kaj one mislijo o ukinjenju stanovanjske zaščite. Delavska zbornica je takoj odposlala vladni dopis, v katerem stvarno dokazuje, da mora stanovanjska zaščita ostati. V svojem dopisu pravi Delavska zbornica sledeče:

Iz priloge »Stanovanjski podatki« za Ljubljano (to je v letošnjem poročilu Delavske zbornice) je razvidno, da bi se moralo graditi v Ljubljani od leta 1914—1926 1750 stanovanj. Dejansko se jih je zgradilo 550, toraj jih manjka 1195.

Glasom priložene »Statistike stanovanjskega urada v Ljubljani« je prosilo, od kar je ta urad obstojal, za stanovanja 1989 oseb. Stanovanja pa so se mogla dodeliti le 687 prosilcem,

medtem ko so ostale 1302 prošnje nerešene.

Iz tega se razvidi, da smo cenili pomanjkanje stanovanj v kalkulaciji, navedeni v prvi prilogi z vsa pravičnostjo, da smo se izogibali vsakega pretiravanja in navedli minimalne številke. Maribor bi moral zgraditi po slični kalkulaciji v letih od 1914—1926 960 stanovanj. Zgradil jih je 250, toraj mu jih primanjkuje 710. Tudi ta številka je potrjena po cenitvah stanovanjskega urada. Zaključek: V najvažnejših krajih teritorija podpisane zbornice je doseglo pomanjkanje stanovanj leta 1926—1927 svoj višek.

Popolna svoboda pri razpolaganju s stanovanji in pri določanju najemnin bo imela tele posledice:

Ona bo dvignila najemnine do te višine, da jih del najemnikov ne bo več zmogel. Za gospodarsko jačje sloje, ki bodo te najemnine zmogli, bo pomanjkanje stanovanj prenehalo. Oni bodo lahko dobili v starih hišah dovolj stanovanj. Gospodarsko šibkejši sloji bodo stisnjeni deloma v slabša stanovanja, deloma pa izrinjeni iz njih.

Mesto gospodarsko jajči sloji, bodo postavljeni baš gospodarsko najšibkejši sloji pred nalogo, da bi bili

reflektanti na najdražja stanovanja v novih hišah. Pomanjkanje stanovanj bi moglo prosto razpolaganje s stanovanji le v toliko in v tem slučaju omiliti, v kolikor bi navajalo k prezidavanju obstoječih velikih stanovanj s tem ciljem, da se napravita z enega stanovanja dve.

Vendar svobodno in neregulirano razpolaganje s stanovanji ni najboljšo sredstvo, da se to doseže.

To sredstvo bi učinkovalo še le v tem slučaju, če bi ostajal radi previsokih cen del stanovanj po ukinitvi stanovanjske zaščite prazen, tako, da bi silili na prezidavo gospodarski razlogi. Zaključek: **Stanovanjski zakon se iz zgoraj navedenih razlogov ne sme končno likvidirati, ker bi bile prenešene s tem vse posledice pomanjkanja stanovanj, na rame socialno najšibkejših slojev in ker bi to povpraševanje po stanovanjih v novih hišah še zmanjšalo.**

V novem zakonu naj ostanejo najemnine maksimirane. Morejo pa se valorizirati. Večji del valoriziranih najemnin pa se mora stekati v občinske fonde za zgradbo novih stanovanj.

Odpovod stanovanj naj bo dopustna le v tem slučaju, kjer da lastnik hiše stranki na razpolago drugo, če tudi manjše stanovanje ali pa v tem slučaju, kjer more s posredovanjem lastnika hiše ali občine doseči da dobi stranka na razpolago stanovanje v novi hiši proti najemnini, ki ne presega določenega dela njenih mesečnih dohodkov.

Odločilne važnosti je, da vpliva zakonodaja na kreditno politiko v tem smislu, da bodo oskrbovali hipotekarni zavodi zainteresiranim občinam in drugim interesentom gradbe-

ne kredite in da bodo prispevale občine in država delno h kritju nadnormalno visokih obresti, ki povzročajo danes, da se dajo graditi nova stanovanja, kakor je razvidno iz priloge 3 le proti nezmagljivo visokim najemninam.

Delavska zbornica mora še vedno vzdrževati Borze dela.

Pod prejšnjo vlado je po dolgih bojih delavstva vendar-le prišlo do razprave, da se da 40 milijonov Din zbranega brezposelnega fonda v svoj namen. Med tem so se ministri menjali in pozabili na one, ki stradajo in umirajo v brezposelnosti. Nekateri časopisi so prinesli vest, da je vlada že izplačala denar za brezposelne. V resnici je pa poslala Delavski zbornici malenkostno podporo za vzdrževanje Borz dela, tako da mora Delavska zbornica iz svojih skromnih sredstev še vedno kriti velik del stroškov za Borze dela. Centralno tajništvo Delavskih zbornic je ponovno urgiralo pri vladi, naj izroči brezposelni fond za brezposelne. Minister je to obljubil. Bomo videli, če bo obljubo držal.

Delavska zbornica in mednarodna gospodarska konferenca.

Na mednarodno gospodarsko konferenco v Ženevi je poslala vsaka država mešano delegacijo delodajalskih in delavskih zastopnikov. Še celo fašistovska Italija je to storila. Jugoslavija je poslala 15 delodajalskih delegatov in niti enega delavskega zastopnika! Mednarodna delavska delegacija in centralno tajništvo Delavskih zbornic je proti temu pri vladi protestiralo. Nato se je naša vlada šele spomnila, da je delegirala s. Krekiča kot delavskega zastopnika.

Za brezposelne delavce.

Minister za socialno politiko je izdal odlok, s katerim se delavskim zbornicam dovoljujejo posebni krediti za podporo brezposelnih delavcev in je prepisal način upravljanja s temi krediti.

Odlok ministra se glasi:

»Na predlog oddelka za zaščito delavcev in na prošnjo delavske zbornice v Beogradu, števil. 2099 z dne 27. aprila 1927 odrejam:

Da se iz »fonda za brezposelne delavce«, zbranega v državni hipotekarni banki, na osnovi pooblastila členu 110. finančnega zakona za leta 1922/23 in navedbe ministra za socialno politiko števil. 10.810 z dne 7. decembra 1922. leta izplača:

1. Delavski zbornici v Beogradu 160.000 Din.
2. Delavski zbornici v Zagrebu 120.000 Din.
3. Delavski zbornici v Novem Sadu 80.000 Din.
4. Delavski zbornici v Ljubljani 100.000 Din.
5. Delavski zbornici v Sarajevu 80.000 Din.
6. Delavski zbornici v Splitu 60 tisoč Din.

Skupaj vsem delavskim zbornicam v državi 600.000 Din. Te svote se imajo uporabiti za podpiranje brezposelnih delavcev po »Pravilniku o podpiranju brezposelnih in onih delavcev in privatnih nameščencev, ki potujejo radi povpraševanja po delu«, izdanem od Delavske zbornice v Beogradu. (Poročilo beogradske Delavske zbornice za leta 1921—1926, stran 153, in kateri velja do nadaljnjega odločitve za vse delavske zbornice v državi.)

Eno tretjino delavskim zbornicam odobrenih svot za podpiranje brezposelnih delavcev, uporabiti je za podpore delavcem v tem smislu, da se spremeni člen 2, točka c) pravilnika beogradske delavske zbornice za podpiranje brezposelnih v toliko, da se dovoli podpore tudi onim, ki niso bili zavarovani:

1. ako pristojna Borza dela to predlaga v slučajih, ki so vredni posebnega ozira, kadar se brezposelni delavci napotijo v drugi kraj v cilju zaposlenja ali domov v smislu odloka ministra za socialno politiko z dne 8. aprila 1927, ali kadar taki delavci obole in se odpravijo v bolnico ali domov v svrhu zdravljenja;

2. po naredbi ministra za socialno politiko ali njegovega kabineta.

V slučaju pod 1 obstoji podpora v vojni karti in v denarni podpori do 50 dinarjev za pot.

Nadzor nad upravljanjem teh kreditov vodi ministrstvo za socialno politiko v Beogradu neposredno, a v ostalih krajih preko velikih županov na sedežu dotične delavske zbornice.

O izdanih podporah predlože delavske zbornice kratka mesečna poročila ministrstvu za socialno politiko, a v vsakem trenutku na zahtevo ministrstva, odnosno najdalje tekom 8 dni po izčrpanju odobrenih kreditov, dostavijo obračune s potrebnimi dokumenti, katere bo specialna komisija ministrstva za socialno politiko, v prisotnosti računovizitača glavne kontrole, pregledala in odobrila.

Podpore brezposelnim bodo izplačevale tedaj Borze dela.

Fašizem in poljedelske zadruge.

Način, po katerem je Mussolini s svojim fašizmom uničil poljedelske zadruge v severni Italiji, kaže, da je on golo orodje mednarodnih bankirjev in veleagrarcev.

V južni Italiji obstoje velike kmetije, ki potrebujejo za obdelovanje velikega kapitala in mezdne poljske delavce. Zelo razvite kmetije obstoje v severni Italiji. Te potrebujejo izredno pridne delavne roke. Semintje je velika kmetija ali veleposestvo razdeljeno v veliko manjših kmetij, ki jih obdelujejo poljedelske družine vsaka zase. Družinski oče je nekakšen podvodja kmetije, ako ga že hočemo tako imenovati, ker razdeli in vodi delo med kolone. Nad kmetijo je pa lastnik zemlje, pod njim so vsi, pa naj bodo podvodje kmetije, koloni ali pa dninarji.

To je vzrok, da so poljedelci v severni Italiji organizirani gospodarsko. Ustanovili so društva, ki so lastovala zemljo. Ta društva so bila ustanovljena na zakoniti podlagi, v obliki zadruge. Skupine, ki so uporabljale moderne metode za obdelovanje zemlje, so obdelovale zemljo pod skupnim vodstvom in na podlagi modernega poljedelstva. Delo je bilo razdeljeno med člani zadruge. Zadržno so kupovali svoje potrebščine in zadržno so postavljali na trg svoje produkte. V nekaterih krajih Italije so odpravili popolnoma špekulante, posredovalce in mešetarje. Poljedelski zadržniki so imeli uspeh.

Vodstvo teh poljedelskih zadrug je bilo sestavljeno skoraj popolnoma iz samih socialistov. Večina poljedelskih delavcev, ki so obdelovali veli-

ka posestva grofov in veleposestnikov, so bili socialisti. Narodna zveza poljedelskih delavcev je sprejela resolucijo, v kateri je zahtevala socializiranje zemlje.

Fašizem je zadruge tako modificiral, da niso več senca onega, kar so bile. Iz njih je iztrebil vse, kar je dišalo po socializmu. Vsi delavci, če so fašisti ali niso, morajo plačevati mesečne prispevke fašistovskim organizacijam. Delavski spori med kmetovalci in veleposestniki se smatrajo za gospodarske stvari in jih rešuje posebno sodišče, o katerem pravijo, da je nepristransko. Tako sodišče sestoji iz treh osdnikov, ki so sprejeli fašizem, in dveh državljanov, ki ji od časa do časa imenuje predsednik sodišča.

To pomeni, da kmetovalec in poljski delavec vedno izgubita svojo pritožbo proti veleposestniku.

Villari, razupit fašist in uradnik v ministrstvu zunanjih del, je odprto izjavil, da fašistovska vlada zopet vpostavlja v poljedelstvu privatno podjetništvo.

Mussolini se trudi dokazati, da so njegove odredbe za poljedelstvo pravilne. Razpisal je nagrade za one, ki bodo izboljšali pridelek pšenice, a obenem je odredil, da mora ljudstvo jesti vojni kruh.

Vsa ta prizadevanja niso prinesla uspeha, kajti ponesrečilo se je tudi posojilo, ki so ga razpisali, da uresniči svoje sanje. Fašizem je zatrl zadržno gibanje in poljedelski sistem, ki se je razvijal iz fevdalizma v kolektivizem, se vrača spet v fevdalni sistem, v suženstvo kmeta.

star petnajst let, so ga postavili za kurjača k parni mlatilnici, ki je mlatila žito za celo okolico. Takrat je začel sanjati o Ameriki, deželi strojev. Ko je bil star sedemnajst let, se je podal s svojim bratom v Ameriko. Najprvo je bil tam zaposlen kot donášalec vode pri gradnji neke ceste. Popolnoma srečnega se je počutil, ko je smel voditi cestni parni valjar. Vzljudil je to deželo strojev. Po zimi je bil sprejet v delo pri takozvanih Hopedale-Mills in ko je opazil, da so neizučeni delavci mnogo bolj izkoriščani, kakor profesionisti, se je začel učiti za strojnika v neki tovarni za čevlje.

Od tu naprej mu je šlo že precej dobro, čez zaslužek se ni pritoževal. Oženil se je in dobil sina. Tedaj je začel premišljevati o ljudeh, katerim se ni tako dobro godilo, ko njemu. Dorastel je v političnem ozračju. Njegov oče doma v Torremaggiore je bil republikanec, eden njegovih bratov, poznejši župan tega mesta, pa socialdemokrat. V Milfordu v Ameriki je obiskal Sacco socialistične shode. Med anarhisti pa je našel bolj inteligentne ljudi, ki so bili po njegovem prepričanju bolj izobraženi in pripravljeni tudi svoje lastno življenje uravnati po svojih naukih.

Na ta način se je sčasom vedno bolj čutil navezanega na lokalne skupine italijanskih anarhistov, ki so se zbirali ob nedeljah in ob večerih. Udeležil se je Hopedalske stavke in je bil radi agitacijskega govora za simpatijsko stavko leta 1916 aretiran. Tako se je zgodilo, da je bil on eden izmed prvih, ki je razvil agitacijo za protestno akcijo proti obsodbi Salfada in Elia, prilikom preganjanj komunistov in anarhistov v letu 1920. Izdelal je koncept za leta, ki je pozival na protestni shod proti policijski usmrtitvi Salfadija in ki ga je imel v žepu — ko so ga usupna z njegovim prijateljem Vanzettijem nekega majskega večera aretirali v Bostonu v vozu cestne železnice.

In od takrat — šestinpolleta v ječi! Trindvajset ur dnevno sam v ozki celici!

»Zdaj mi je že vseeno, da bi bilo skoraj konec temu«, je pripomnil.

Omiliti razsodbo? Pomilostiti? Nisem se mu upal tega omeniti.

»Mogel bi razumeti, če bi bila midva radi najinega revolucionarnega prepričanja obsojena na smrt«, je rekel, »toda zakaj naj bi bila, popolnoma nedolžna, obsojena kot navadna morilca?«

(Op. ured.) Znamenita pisateljica Karin Mihaelis je pred kratkim naslovila na ves kulturni svet apel, s katerim poziva k enodušnemu protestu proti amerikanskemu justične-

Vi hočete



varčevati in vendar le okusno jesti. Potem rabite samo

MAGGI-JEVO
ZABELO

Vi bode te potrebovali manj
mesa in kosti in
Vaše juhe, prikuhe,
omake, bodo vseeno
močne in okusne.

Zahtevajte izrecno „MAGGI-jevo zabelo“ ter pazite prosim, na ime „MAGGI“ na „RUMENO-RDEČI“ etiketi.

mu morju Sacca in Venzettija, katerim natančno opisuje vso predzgodovino njene obsodbe. Njujorška tajna policija je anarhista Salfada zaprla in ga v razupiti, oblastno »dovoljeni« mučilnici »Third degree« strahovito mučila, da bi dosegla od njega podpisano priznanje nestorjenih zločinov in izdajo svojih tovarišev. Salfadiju se je posrečilo iztihnati iz kaznilnice pismo, v katerem opisuje svoje muke in prosi prijatelja Vanzettija za pomoč potom pritiska na javno mnenje. A še predno se je moglo zanj kaj storiti, se je Salfado v obupu vrgel iz štirinajstega nadstropja in mrtev pokazal svetu na svojem telesu znake svojega mučenja v ječi. Vanzetti se je na prijateljev poziv takoj odpravil v Njujork, da organizira tam z tovariši protestne shode, a še predno se je moglo kaj storiti, sta bila s Saccom aretirana, obdolžena po krivem dveh roparskih umorov in obsojena na smrt, ker jih je oblast hotela za vsako ceno spraviti s sveta, ker sta bila žive priče o Salfadijevih mukah. Najnoveše vesti iz Njujorka pravijo, da je ministrstvo pod pritiskom vsega kulturnega sveta odredilo revizijo procesa Sacco in Vanzetti.

*Osvežiš s kopeljo telo si mlado,
še bolje pa s „CLIO“
šumečo limonado.*

JOHN DOS PASSOS:

Obisk pri Nikolaju Saccu v ječi.

Bilo je rano opoldne, ko sem ga obiskal. Ostali kaznjenci so hodili prekrizanih rok mimo naju, ko sva se na klopi razgovarjala. Kaznilnica v Dedhamu je vzor svoje vrste, snažno politirana kletka. Skozi železna omrežja se lahko vidijo drevesa in nebo z oblaki.

Sacco je že šest in pol leta v Dedhamski ječi, šest in pol leta vsak dan trindvajset ur v tesni celici in šest in pol leta koraka vsak dan, prekrizanih rok v gosjem maršu z ostalimi kaznjenci, ki čakajo na obsodbo in ki se jih radi tega ne pripusti k nobenemu delu. Edina sprememba mu je bila, ko so ga po enotridesetdnevni gladovni stavki prepeljali v državno blaznico radi fizične in duševne onemoglosti.

Reklo se mi je, da je Sacco radi prestalih duševnih muk psihično popolnoma propadel, kar pa ni res. Lahko se še smeje in šali in pripoveduje svoje doživljanje.

Tu in tam se pojavi celo rdečina na njegovih, od jetniškega ozračja obledelih lic. Govorila sva o tem, kaj more vse človek prestati. Pes bi v enakih razmerah že davno poginil. Sacco se je izognil pogovoru o svojem slučaju in sploh ne mara nanj misliti. Mesto tega mi je pripovedoval o svojem prejšnjem življenju.

Njegov oče je trgoval v Italiji z vinom in oljem. Sacco je delal že kot otrok v domačem vinogradu, v solčnem vrtu, polnem oljčnih dreves. Ampak bolj kakor delo na polju in šola, so ga zanimali stroji. Ko je bil

PAVEL DOROHOV:

Umik.

(Iz romana »Golgota«, Prevedel I. V.)

S treh strani so naskočili mesto. Od vzhoda in zapada, ob železniški progi prodirajo od postaje do postaje ruski tehnični polki.

Od juga, iz step, poplavlja z obeh bregov Irtiša kozaki. V širokem plazu gredo naprej.

Vzhodne rudeče čete so imele samo štiri stotnije. Ena stotnija Madjarov, dve kompaniji sibirskih rudečevojnikov in ena stotnija železničarskih delavcev. Madjarom zapoveduje Franc, rudečevojnikom Salomon Lobowsky, železničarjem veliki širokopleči Petruhin.

Franc, Salomon, Petruhin tvorijo revolucionarni bojni svet.

Salomon z rudečevojniki zavzame center ob železniški progi. Levo je Franc, desno krilo drži Petruhin s svojimi železničarji.

Umikajo se polagoma trdovratno se boreč. Pri vsaki čuvajnici-kretnici se ustavljajo, pri vsaki rezervi železniških pragov, kot da so to kamene stene. Vsak grmiček, vsak najmanjši hribček jim služi za kritje. Ljudje padajo. Oddelki se tajajo vidno, ali želja, vzdržati vsaj še en dan, narašča vedno bolj. Na postajah se drže do skrajnih možnosti.

Iz postajnih poslopij se strelja s strojnimi. V čakalnicah se obvezujejo ranjenci, ki niso mogli biti obvezani vsled sovražnega ognja na odprtem polju. Iz poljskih kuhinj se kadí. V naglici se je zopet beži k stalnemu okencu.

Čehi zaustavijo svojo ofenzivo, ko se bliža oklopni vlak postajam in obsiplje v poslopjih skrite ljudi s krogli.

In ko se da ukaz k umiku, obleže mnogi v svojih skrivališčih s prsti krčevito zasajenimi v zemljo.

Poedini zmagovalci prebirajo ranjence in oplenijo mrtve. Trupla zavlečejo stran z železniškega nasipa. Naga trupla in črni vrani, sedeči na brzojavnih žicah kažejo pot v mesto.

V nogu ranjeni rudečevojnik jim pade v roke. Obkolijo ga. Ostrejši od bajonetov so divje bleščeči pogledi, ko zagledajo peterokrako zvezdo na čeladi.

»Pes.«

Izprašujejo ga. Rudečevojnik molči.

Vlečejo ga petdeset korakov v polje. V majhni globeli se ustavijo.

»Sleči se!«

Molče se sleče. Prekriža roke preko prs. Njegov srditi pogled velja onim, ki stoje za puškimi cevmi, nanj gledajočih.

Rablji! Svobodo dušite! Naj živi . . .

Salva mu ne da dokončati. Z bajoneti vržejo nago telo v globel.

»Prokleti pes!«

Na levem krilu se zakoplje Franc s svojo stotnijo.

Trikrat so naskočili Čehi, trikrat jih vržejo Madjari nazaj. Nato se razvijejo v široko fronto Kozaki od reke sem, da obkolijo Madjare. Na levem in desnem krilu segajo daleč v stepo. Črne točke jezdecev se premikajo čez polje — puškine mu strelu nedoseglive. Sedaj se jameta krili upogibati. Bližajo se vedno bolj. Daleč za Madjari se sklone krog. Kakor otok v morju — je sedaj stotnija, obkoljena od Kozakov.

Nobenega izhoda.

Z divjim krikom, pike pripravljene k sunku, drve kozaki. Krog se zaožuje z vsako minuto.

Ramo ob rami, tvoreč koncentrirani krog, se strnejo Madjari. Franc drvi, kakor elastična krog. »Sodrug! Štedite streljivo. Streljajte dobro!« lja v tem krogu.

Z vodočrpalnega stolpa postaje opazuje Salomon s svojim daljnogledom.

»Ne vzdrže. Kozaki jih pomandraj!« Bolesno se mu skremži obraz. Z globoko skrbjo se napolnijo njegove oči.

»Treba poskusiti.«

Stopi s stolpa.

»Andrej! Prevzami poveljstvo! Živahen ogenj. Ne pustite jih blizu. Prva četa za meno!«

V begu, drug za drugim, pod ognjem češkega oklopnika, od jame do jame, od hribčka do hribčka hiti prva kolona na pomoč Francu.

Ko jih zagledajo kozaki, odprejo obroč in levo krilo drvi nasproti. Vržejo se na železničarje, petero proti enemu. Skeleč bodljaj začuti Salomon v desnem pleču. Puška mu pade iz rok. Omahne.

»Živega vjamite, Zida! Živega!«

Konjska glava zaprha tik pred njegovim obrazom. Udarec po glavi ga omami. Vse se začne vrteti, vse izgine . . .

K postaji se je vrnilo samo dvaindvajset mož. Dvajset iz stotnije Madjarov in dva iz prvi čete železničarjev.

Od postaje do postaje, korak za korakom, z obrazom k sovražniku, se umika severni oddelek Dimitrija Kiseljeva pet dni in pet noči. Na poslednji postaji, ob mostu, se ustavijo. Treba pridobiti na času. Onim v mestu se mora dati možnost, da se pripravijo k obrambi. In iz mesta se brzojavlja:

»Držite se. Pošljamo pomoč!«

Dimitrij ve, da ne pride nobena pomoč. Odkod tudi naj pride? Petruhin, Salomon in Franc so na vzhodu. Anton Nosov zadržuje kozake, ki prodirajo iz stepe. Ne, na kakšno pomoč ni za misliti!

**Proti krvavemu terorju v Banatu;
Proti terorju prižnice;
Proti hujskanju šolskih otrok**

se vrši v sredo, dne 25. maja 1927
ob 7. uri zv. na vrtu Ljudskega doma

Javen shod

Sodružice in sodrugi, delavke in delavci, vsi na shod!

Krajevna organizacija SSJ.

Schichtov način pranja



Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom.

Katoličanom.

Zadnji čas skušajo klerikalni časopisi vsemu našemu socialističnemu gibanju vtisniti pečat brezvestnosti z namenom, da se nam članstvo izneveri. Vendar nas to prav nič ne vznemirja, niti eden ne bo radi tega odpadel, ker se k nam zatekajo le zreli ljudje, ki so imeli dovolj izbire med različnimi meščanskimi organizacijami, tudi med klerikalnimi, pa so vendar spoznali, da jim med njimi ni mesta ter so prišli k nam. S to njihovo borbo se bo pa še marsikak značaj izbrusil nam v prid. Mi ne bomo radi naziva brezvestnosti šli klerikalcev tožiti, kakor Sokoli, ki se v svoji meščanski miselnosti tega očitka tako strašno boje, medtem ko ga mi nikakor ne smatramo za žaljivo, kakor ne smatramo žaljivim naziva katolik, protestant ali musliman, temveč so to za nas samo pojmi različnih svetovnih naziranj. Če so se dokopali nekateri mariborski sodrugi do svetovnega nazora, ki ga smatrajo za edino pravičnega, slobodno jim, če to ni v nasprotju s socialističnim programom; s tem pa še ni rečeno, da so to že storili tudi vsi člani socialističnih organizacij v Sloveniji, česar ti mladi idealisti itak niti sami ne pričakujejo. To bi se reklo otroka s kopeljo vred izliti. Ker pa priznava socializem vsakemu posamezniku absolutno svobodo vesti in izražanja, zato tudi našim svobodomislcem in brezkonfesionalcem ne moremo in ne smemo braniti, da si uredijo svoje življenje po svoji prevdarnosti in da svoje svetovno naziranje svobodno propagirajo med svojimi tovariši, ki z njimi simpatizirajo. Tega tudi nobena, res demokratična stranka svojim pristašem ne bo branila. Iz istih razlogov tudi nobenemu svoje- mu pristašu ne bomo branili, da se udeležuje cerkvenih ceremonij, če smatra to za potrebno. Vse to je

zadeva silnejše logične argumentacije, idejnega boja in duševnega dozorovanja. Če se zanimanje za svobodomiselnost med našim članstvom širi, je to zasluga edino nekaterih agilnejših sodrugov, ki čuti- jo v sebi dovolj prepričevalne sile in pa dviganje splošnega kulturnega nivoja našega članstva.

Oficijelno strankino vodstvo se s temi rečmi ne bavi, ker ima dovolj drugih vprašanj reševati; nima pa tudi interesa na tem, da jih ovira in jih tudi ne sme, če priznava svo- jemu članstvu svobodo vesti in izražanja. Zato tudi ne more braniti, da objavljajo naši svobodomiselci svo- je zadeve v strankinih glasilih, če- sar tudi ne brani članu drugačnega svetovnega naziranja, če je to v skladu s socializmom.

Da pa naše članstvo ni posebno navdušeno za cerkev, zato ima vzrokov dovolj, sicer bi se organizi- ralo pri krščanskih socialcih. Vsak zaveden socialist ve, da sta religija in cerkev dva različna pojma. Reli- gija je glas človekove vesti, ki mu pomaga razločevati med dobrim in slabim, cerkev pa je le organizacija, kakor vsaka druga, delo človeških rok, in ima kot taka lahko mnogo vrlin, pa tudi vse napake, ki jih ima vsak človeški izum. Da pa pri naši cerkvi napake prevladujejo vrline, nismo mi krivi.

Torej, za stranko je vera slejko- prej zasebna zadeva vsakega posa- meznika; ker so pa naši mariborski proletarski svobodomiselci naši zve- sti člani, jim ne moremo in ne sme- mo odrekati prostora za njihove ob- jave v naših glasilih, čeravno bi bili s tem obremenjeni na škodo druge- ga časopisnega materijala. Želimo pa, da se čimprej okrepe v toliko, da bodo lahko izdajali svoje lastno glasilo.

Celjsko pismo.

Celje, 23. maja 1927.

Do dneva, ko bodo celjski volil- ci odločili, kdo bo v občinski hiši ve- dril in oblačil, nas ločijo še štirje te- dni. Do dneva, dokler ni potekel rok za vlaganje kandidatnih list, ni bilo opaziti na zunaj skoro nobene- ga znaka volilnega boja, razun par očitkov glede mestne hranilnice v »Slovincu« in drugih listih, ki so na strani koalicije radikalcev, klerikal- cev in Nemcev, očitkov, ki so bili namenjeni demokratom, ki so kot protiutež njim nasprotne agitacije v več številkah »Nove dobe« pod eti- keto »Kakofonija« pisali, kdo se je v Celju pred tridesetimi leti znal bolj — pretepati. Kljub temu pa, da ni do sedaj še nobena stranka na- stopila v javno agitacijo, se opaža za te volitve močno zanimanje.

Takoj po razpisu volitev so se vršila med raznimi strankami poga- janja za skupen nastop in pa glede kandidatur. Pri demokratih in na- rodni socialistih, v kolikor je teh slednjih še ostalo, so bili kmalu go- tovi. V znak hvaležnosti, da so na- rodni socialisti v prejšnjem občin- skem svetu demokrate podpirali, so jih sedaj pustili na cedilu in narod- ni socialisti to pot ne pridejo kot

stranka v poštev. Je že tako, da se tudi v politiki čestokrat uveljavi iz- rek: nehvaležnost je plačilo sveta! Pa tudi pri koaliciji RKN ni šlo prav lahko, dasi imajo te stranke med- sebojni pakt še izza oblastnih voli- tev. V začetku je izgledalo, da se bodo razšli, ker zahteve in pogoji, ki so jih eni in drugi stavili, se le niso preveč vjemali. Končno so le zlimali skupno listo, na kateri so na prvih mestih tri osebe iz raz- ličnih taborov, ki naj predstavljajo enega samega boga. Koalicija RKN obstoja le za ceno pogojev in okol- ščin, ki morajo prej ali slej dovesti do neuspeha in razpada koalicije po načelih, programih in — profitih po- polnoma nasprotujočih si strank, kajti lokalni sporazumi med me- ščanskimi strankami so bili in bodo vedno odvisni od splošne politične konjunktore. Da je temu tako, nam priča razpad bivšega narodnega blo- ka v Celju ter permanentne krize v takih in enakih blokkih v drugih krajih.

Boj med samostojnimi demokra- ti in koalicijo bo vsekakor hudi in čez dva ali tri tedne bo vsled oboje- stranske volilne kanonade izgledalo,

da med pristaši meščanskih strank v Celju ni dobiti poštenega človeka. Prvi znaki so že tu. Zaenkrat bolj na tihem, šepetajoč, za tem pa z argumenti najtežjega kalibra. Neka- ka tišina pred nevihto, ki pa ne bo po 19. juniju osvežila in očistila ozračja, ker meščanske stranke me- njajo morda dlako, navad pa ne. Ozračje, ki ga imamo v mislih, je delo v občinski hiši, ki je dolgo vrsto let vsled medsebojne borbe za moč med vsemi meščanskimi stran- kami zastajalo, posebno pri reše- vanju **socialnopolitičnih problemov in drugih nerešenih vprašanj, ki se tičejo delavcev, nameščencev in ma- lih obrtnikov.**

Poleg meščanskih strank nastopi pri teh volitvah tudi naša stranka, ki bo delavcem, nameščencem in vsem, ki nimajo od meščanskih strank ničesar pričakovati, predoci- la vse zadeve in probleme, kateri morajo, ako so izvršeni, biti v korist celjskim volilcem iz vrst delavstva, uradništva ter obrtnikov! O vseh teh problemih bo govora na naših volilnih shodih in v »Delavski Poli- tiki«, ki bo v času do volitev prina- šala članke in dopise o socialisti- čnem občinskem programu ter na- ših zahtevah v socialno političnem oziru.

Rekli smo zgoraj, da meščanske stranke menjajo dlako, navad pa ni-

koli. To se posebno spozna za časa volitev. Tudi sedaj, ko gre za to, ali pridejo v celjski občinski svet ljudje, ki jim je pri srcu dobrobit revnih in obubožanih, imajo vse meščanske stranke polna usta obljub za delav- ce, nameščence, obrtnike in invali- de, pri katerih iščejo — volilne kroglice. Po volitvah pa je vse po- zabljeno, obljube ostanejo obljube, v občinski hiši pa se dela politika, ki ne prinaša gospodarsko šibkejšim prav nobene koristi, pač pa samo nova bremena!

Kratek pregled volilnega imenika zadostuje, da se spozna, da če bi se vsi, ki spadajo v vrste onih volilcev, ki ne smejo zaupati meščanskim strankam, zavedali, da je njih mesto tam, kjer se dela prava proletarska politika in volili kakor zahteva njih socialni položaj, bi tudi v celjskem občinskem svetu zavel drug veter in bi se delalo drugače, kakor se je do sedaj.

Naša stranka bo vsem tem volil- cem tudi v tem volilnem boju ka- zala pot, po kateri morajo hoditi, ako hočejo, da se bo v občinski hiši delalo za koristi ljudstva, delalo posebno na **socialno političnem po- lju!** Kdor hoče, da se to zgodi in da izgine iz občinske hiše **politika kli- karstva**, bo dne 19. junija spustil kroglice v zadnjo škrinjico, bo volil socialistično!

Heinrich Heine:

Spoznanje.

Janez, so z oči ti mrene
vendar padle. Vidiš kaj je to,
če drugi žgance ti maslene,
izpred ust požró?

So mesto tega obljubili ti
v nebesih stanovanje suho,
kjer skuhamo ti angeljci,
brez mesa nebeško juho.

Janez, al' ti peša vera,
al' pa imaš boljši tek,
da ti nič ni mar zamera,
ko praviš, da je vse skup dr . . .

Janez, le korajžo, in pogosti
svoj želodec še v življenju.
Po smrti časa boš imel zadosti,
da prebavljaš v groba pozabljenju.

Dnevne novice.

Kaj je v naši državi vse mogoče. V zadnji »Delavski Politiki« smo omenili, da sta bila sodruga Pon- gračič in Kundrič zaprta, ker sta iz- dala letak na poštno, telegrafsko in telefonsko osobje, da naj se — organizira. Sedaj imamo dotični le- tak pred seboj, in kolikor bolj ga čitamo in obračamo, toliko manj razumemo, kako se je moglo zaradi tega nedolžnega letaka zapreti dva naša organizatorja. Da ne more ta letak izzvati nobene . . . revolucije, je bila uverjena celo zagrebška po- licija, ki ni letak zaplenila in jej prvotno niti ni prišlo menda na um, da bi zaradi tega vrgla v zapor o- menjena sodruga. Toda zaplenbo letaka in pogrom naših organiza- torjev je zahtevala . . . direkcija po- šte in telegrafa v Zagrebu, ki je pri- tiskala na policijo, da naj konfiscira letak in razžene organizacijo poštinih uslužbencev. In vse to, ker se je v letaku povdarjalo, da poštne osobje ni dobro plačano! Na čelu zagrebške poštne direkcije morajo biti svoje- vrstni ptiči. Zagrebška policija je seveda nato koj intervenirala, in kjer ni bilo prej nobenega povoda, jih je našla sedaj cel kup — pa je zaprla ona dva sodruga in poma- gala poštini direkciji iztakniti še one druge odbornike zagrebške

poštne organizacije, ki se je komaj osnovala. Proti dotičnim odborni- kom vodi sedaj ta imenitna zagreb- ška direkcija strogo »iztrago«, ka- kor da bi bilo poštinih uslužbencem pod smrtno kaznijo prepovedano, biti organizirani in delati v svoji organizaciji. Unikum svoje vrste je odlok zagrebške policije, s katerim utemeljuje razpust organizacije. V tem odloku pravi policijsko ravna- teljstvo, da je organizacija sicer de- lovala na osnovi štatuta, ki je bil odobren od velikega župana, da pa policiji niso znane izpremembe pra- vil in kar je glavno, da je policiji znano, da je ta organizacija v zvezi — s svojim Savezom v Beogradu in da pri tej organizaciji sodeluje — in v tem grmu tiči zajec — so- dr. Pongračič, ki je obenem funkcionar že- lezničarskega Saveza, vsled česar se mora organizacija razpustiti! — Iz tega je jasno, da imamo tu sličen slučaj, kakor oni z železničarskim Savezom, katerega se je istotako skušalo razpustiti! Znači torej, da se na gotovih mestih še vedno dela za tem, da se državnim nastavljen- cem sploh odreče koalicijsko pra- vo! Pa naj še kdo trdi, da nismo zaplavali v popolno reakcijo! So- druga Pongračič in Kundrič sta bila po odredbi sodišča izpuščena, proti

postopanju poštne direkcije in proti razpustu organizacije se je vložila tožba na velikega župana. Pritožila se je tudi zagrebška Delavska zbornica.

»Na izbore!« Vse kaže, da volitve niso več daleč in je zaradi tega razumljivo, da vlada vsepovsod, v vladi in izven vlade, precejšnja nervoznost, kajti volitve so volitve in bogve koliko jih je, ki so danes še člani parlamenta, ki pa ne bodo več čez nekaj mesecev! Da se bližajo »izbore«, priča naglo in ponovno potovanje Marinkovića in Vukičevića v Vrnjačko banjo. Sicer ni radikalom bogve kako do volitev, toda ker Demokratska zajednica pritiska in ker je pravzaprav to vlada gospoda Marinkovića, je jasno, da bo končno odločevala volja zajednice. Zato se meščanske stranke živo pripravljajo na to hudo bitko, pripravljajo se tudi v Sloveniji, kjer se vrše na vseh krajih zanimive pregrupacije, zlasti v znamenju boja proti klerikalni stranki. Z volitvami treba resno računati, in je zato tudi naša dolžnost, da se nanje živo pripravimo.

Jeseni bodo v Sloveniji tudi občinske volitve? Iz Beograda javljajo, da se je vlada končno odločila razpisati občinske volitve in zlasti v mestnih občinah Slovenije napraviti končno kolikortoliko zakoniti red. Skrajni čas je, da se to zgodi!

Državni odbor je izvolila vlada po svojem okusu, to se pravi, pojaljala se je na opozicijo in na parlamentarne običaje in poslala v državni odbor osebe, ki so njej všeč, in ne opozicijo. S seboj je potegnila tudi enega klerikalca, in tako imamo sedaj državni odbor, ki ni opoziciji všeč, ki je pa najbrže močno všeč vladi. In to je glavno. Opozicija pa naj se pritoži na ... državni odbor.

V madžarskem parlamentu je prišel na dnevni red sporazum z Italijo in je ob tej priliki sood. Varnay ostro napadel madžarsko vlado in Mussolinija. Prišlo je do hrupnih prizorov. Sood. Varnay je priporočal zbliznanje z Jugoslavijo. Reakcionarni parlament je kajpak odobril sporazum. Sedaj se dela še na sklepanju trgovskega sporazuma z Jugoslavijo, tako da gre Horthyjevi Madžarski pšenica precej v klasje.

»Narodni dnevnik« 19. maja opisuje strašno lakoto, ki vlada v bedni, izžeti Hercegovini, kjer pa vlada kljub vsemu, kljub strašni revščini in gladi, od katerega poginja prebivalstvo, razpošilja svoje davčne eksekutorje, da zarubijo bednim ljudem še zadnjo kravo in zadnji kos poljstva. — In na koncu patetično vzklika: »Koga bodo nekdanj tožili nedolžni otročki, ki sede tam doli v bornih kočicah, okrog ugaslih ognjišč in žvečijo edinole drevesno skorjo, katero zanašajo s svojimi solzami!« — »Narodni dnevnik« naj se kar za nos prime, po odgovor naj se pa obrne k svoji radikalni žlahti v Beograd.

Beograjska »Samouprava« je objavila vest, lansirano najbrže iz Slovenije, da so vse stranke v Mariboru podpisale vlogo na vlado, da naj o-

stane še nadalje v Mariboru veliki župan g. dr. Schaubach. Nasproti tej vesti »Samouprave« moremo kratkoma malo pribiti, da ne vemo za kakšno akcijo gre, in kdo je vse podpisal to vlogo — to pa vemo sigurno in nepreklicno, da jo mi, da jo naša Socialistična stranka ni prav gotovo nikoli podpisala. »Samouprava« naj vzame to na znanje.

Pomnite: Čim dalje ima Ženska Hvala časa, da razkraj nesnago, tem lažje je bo odpravilo Schichtovo milo.

Socialistična zmaga v Nemčiji. Pri volitvah v meklenburški deželni zbor so socialisti in sploh levičarske stranke močno napredovale. Socialisti so močno napredovali. Pridobili so na številu glasov in na številu mandatov.

Premislil je naš sodrug Jakob Pivk, delavec v tovarni Pollak, kjer je deloval skozi 25 let in bil vedno naš najboljši organizator, naš zvest sobojevnik, ki je tudi v najtežjih časih pomagal graditi našo stranko. Bil je vzoren sodrug in zaupnik in mu zato ohranimo večni spomin!

Iz stranke.

Seja strankinega plenuma, ki se je vršila v Beogradu, in o kateri smo v našem listu na kratko že pisali, je sprejela, poleg že objavljenih proglašov, tudi več za stranko zelo važnih sklepov. Poročilo o delu izvrševalnega odbora je podal sood. Nedeljko Divač. Njegova izvajanja so bila po daljši plodni diskusiji soglasno sprejeta. O razgovorih s skupino Živote Milojkovića je poročal sood. Muzikravić, ki je v daljšem historijatu orisal položaj v delavskem gibanju in prizadevanje naše stranke, da se vse socialistične skupine združijo v eno celoto. Ta želja po združitvi obstoja v naših vrstah še vedno, vendar nam ni mogoče izvesti zedinjenja s posamezniki ali skupinami, ki postavljajo nemogoče zahteve. Kako so nesprijemljive za nas zahteve skupine Živote Milojkovića, izpričuje dejstvo, da sta se razšle na vprašanje zedinjenja z nami skupina Milojkovića in skupina Dragiše Lapčevića. Medtem ko je Lapčevićeva skupina osvojila naše stališče o zedinjenju, je Milojkovićeve skupina postavljala vedno znova nemogoče zahteve. Iz tega razloga je Lapčević izjavil, da nima njegova skupina nobene zveze več z Milojkovićevo skupino.

Plenum je po kratki diskusiji sklenil odbiti Milojkovićeve zahteve ter je pooblastil izvrševalni odbor, da izvede zedinjenje s to skupino, ako bo postavila sprejemljive pogoje.

Plenum je nadalje sklenil, da se dovoli vrnitev v stranko onim sdrugom, ki so se za časa zadnjih občinskih volitev v Beogradu oddvojili od stranke.

Nato je sood. Korać poročal o omladinskem gibanju in o njegovih odnosih s Socialistične stranke. Sklenilo se je, prilagoditi statut omladinske organizacije glede člena stranke, v kolikor je to potrebno.

Sklenjeno je bilo končno, da se strankin kongres vrši meseca oktobra v Zagrebu. Istočasno se bo vršil v Zagrebu tudi omladinski kongres.

Maribor.

Defektna električna svetilka ubila otroka. V hiši Pokojniškega zavoda na Kralja Petra trgu je 23mesečni otrok g. trgovca Tipelna prijel na nočni omarici stoječo svetilko, ki je imela stik, to se pravi, da je elektrizirala (tresla) vsled napake v notranjosti svetilke. Čez roko je prehajal električni tok za razsvetljavo z napetostjo 220 Voltov v telo. Električni tok je obžgal otroku oba prsta, s katerima se je dotaknil ter roko nad zapestjem, ki je slonela na svetilki. Otroka so našli mrtvega v postelji.

Rus obstrelil Rusa. Pri Cmureku sta se sprehajala neki Rus s svojim rojakom, 27-letnim financarjem Andrejem Derevickijem. Med potjo sta se radi nekega dekleta, v katerega sta bila obadva zaljubljena, sprla, pri čemur se je civilist tako razjezil, da je zgrabil za puško in vstrelil financarja v prsi. Tega so prepeljali v bolnišnico v Maribor, onega so pa orožniki prijeli in zaprli. Ker je bil financar obstreljen v prsi blizu srca, je malo upanja, da bo prebolel.

Kako je s stanovanji v Mariboru, odkar je stopil novi stanovanjski zakon v veljavo? Od 15. maja 1925, ko je stopil novi stanovanjski zakon v veljavo, je bilo do 20. maja 1927 izvršenih 206 deložacij, predstojenih pa okoli 113. Odpovedi potom prvo stopnega stanovanjskega sodišča 106, potom okrajnega sodišča pa 55. Za ublaženje stanovanjske krize je potrebnih še okoli 800 stanovanj; vlažnih in nezdruženih stanovanj je okoli 400 do 600. — Povprečni zaslužek je sedaj v mestu za delavce 800 Din, za zvanjčnike 1000 do 1500 Din, za uradnike 2000 do 2500 Din na mesec. — Poklicana oblast ni postopala napram denarnim zavodom in drugim v smislu člane 53 zakona o stanovanjih. — Prosilcev za stanovanja je bilo 980. Vsled ukinjenja prejšnjega stanovanjskega zakona je bilo izvršenih 1000 deložacij pri revnih stanovalcih. Radi zaščite zahtevajo najemniki glede višine kupne cene do 3 sob 6-kratno, do 4 sob 8-kratno zvišanje, pri drugih pa zlato pariteto. Trgovci in obrtniki niso zadovoljni niti z zlato pariteto, niti s presegačo najemnino in zato se namerava v njihov prid podvzeti primerne korake, radi česa se bodo pozvale tudi trgovske in obrtniške organizacije na anketo.

Celje.

Sodrug! pozor! V sak torek točno ob 8. uri in pol zvečer se bodo vršili v gostilni pri »Jelenu« redni volilni sestanki socialističnih volilcev iz Celja.

Fotograf

Mirko Japelj
Aleksandrova cesta - Trgovski dom.
Vhod na desni strani.

Se priporoča delavstvu in uradništvu. Cene solidne, slike umetniške. Hitra izvršitev naročil.

5. junija sem prav gotovo v Ljubljani!

Nabirajte nove naročnike

lja, v svrhu priprav in agitacije za občinske volitve, ki se bodo vršile dne 19. junija. Dolžnost vsakega sdrugga je, da se teh sestankov udeležuje ter privede s seboj tudi druge volilce iz delavskih vrst. Posebna vabila za te sestanke se ne bo razpošiljalo. Sodruge še posebej opozarjamo, da redno čitajo »Delavsko Politiko«, ki bo v vsaki številki prinašala poročila objave glede volitev, agitacije in o vsem, kar je z volitvami v zvezi. Vsak sodrug je dolžan vso pozornost na potek borbe polagati ter agitirati za listo »Socialistične stranke Jugoslavije«. Sodrug! na delo za častno zmago celjskega delavstva!

V soboto, dne 28. t. m. ob 7. in pol uri zvečer se bo vršil javen volilni shod Socialistine stranke, na katerem bodo poročali oblastni poslanec in občinski odbornik iz Maribora, sodrug Petejan, in naši kandidati za občinske volitve. Lokal, kjer se bo shod vršil, naznamo v prihodnji številki »Delavske Politike« in na plakatih. Sodrug! agitirajte za čim večjo udeležbo. Volilni odbor SSJ.

Celjski dopisnik bernotovskega »Napreja« se zaletavajo v nekatere naše sodruge, ki kandidirajo na naši listi za občinske volitve. Ti pritlikavski revčki ne vedo, da niso vredni, da bi sodrugom, v katere se zaletavajo — čevlje odvezali!

Bernotovski se kaj radi obregajo tudi ob naše člane-obrtnike. V interesu načela javnosti jim priporočamo naj objavijo in sporoče, kako pridejo oni do tega, da imajo na njih listi za občinske volitve (ki je bila razveljavljena! op. dop.) za kandidate — tovarnarja! Povejte no, Janezi — janezasti!

Da smo se mi kregali za nosilca liste, pravijo nadalje ter da smo imeli težkoče pri sestavi liste. I, seveda se vam ni bilo treba kregati, ko ste vašega »der ewige« nosilca degradirali. Pa tudi težkoče pri sestavi liste niste imeli, zato pa je — šla rakom žvižgat!

Pripomba. Napisali smo teh par odgovorov na pisanje celjskih bernotovcev, ne da bi polagali na nje kako važnost, pač pa, da še enkrat dokazemo, na kak način bi nam ti ljudje radi prišli do živga. Ker imamo mnogo važnejših poslov, jim ne bomo več odgovarjali, pa če bi si brusili jezike noč in dan. Finis!

Popoldanski pešizlet priredi v nedeljo, dne 29. t. m. izletni odsek »Svobode« v gaj blizu Anskega vrha. Zbirališče za okoliške sodruge v gostilni »Jugoslovan« v Gaberju, za mestne pa na dvorišču zadružne brivnice v Vodnikovih ulici 3. Odhod iz Celja ob pol 2. uri popoldne.

Zbirajte za tiskovni sklad!

Ali že veste, kje ste solidno postreženi z manufakturnim, galanterijskim in špecerijskim blagom. Pri Franc Pavlin-u, Gradišče št. 3.

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Srečke razredne loterije

2¹/₂% vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.

Preselitev trgovine!

Naznanjam mojim p. n. odjemalcem, da preselim mojo špecerijsko trgovino in trgovino dežel. pridelkov iz Glavnega trga 2 na

Kralja Petra trg 1

(ogel Pobreške ceste)

in Vas prosim za Vašo nadaljno naklonjenost. Potrudil se bom Vas najceneje in z najboljšim blagom postreči. Se priporoča

Ferdo Kaufmann, Kralja Petra trg 1